

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

BLIZNA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

BLIZNA to 'śląd po zagojonej ranie'. Dlaczego BLIZNA? „To proste! BLIZNA to zablizniona rana, czyli BLIZNA pochodzi od ZABLIŻNIĆ się” – to pierwsza nasuwająca się odpowiedź. Ale – uwaga! – to odpowiedź błędna. Jest bowiem odwrotnie: najpierw była BLIZNA, a dopiero od rzeczownika BLIZNA powstał czasownik ZABLIŻNIĆ się (od razu w postaci dokonanej, bez niedokonanego odpowiednika). Wiele wskazuje na to, że BLIZNA to swoista kontaminacja dwóch dawnych wyrazów: BLIŻNA 'skaża na tkaninie' i BLIZNA lub BLUZNA 'stara, ropiejąca, niezagojona rana'. Z tych znaczeń i form wyrazowych powstała ostatecznie jedna: BLIZNA, dawniej też BLUZNA 'skaża na skórze, śląd po ranie'. Według innej teorii natomiast słowo BLIZNA kontynuuje prasłowiańską postać *blizna / *bl'uzna 'rana; śląd po uderzeniu; znamię'. W słowie tym odnaleźć można praindoeuropejski pierwiastek *bh lig-, ten sam, który znajdziemy w słowie UBLIŻYĆ i który niósł znaczenie 'bić, uderzać, ciskać, miotać'. BLIZNA zatem oznaczałaby najpierw 'uderzenie', a następnie 'śląd po uderzeniu', wreszcie – 'śląd po dawnej ranie'. I dopiero od tego ostatniego znaczenia powstał czasownik ZABLIŻNIĆ się.